

A gyógyszerészképzés reformja

DR. STAMPF GYÖRGY¹ ÉS DR. KATA MIHÁLY²

Az egyetemek és főiskolák tanterve, az egyes tárgyak tematikája szinte permanens változtatáson és megújításon kell, hogy átmenjen, mégis a képzés reformjáról csak egy nagyobb átfogó változtatás kapcsán célszerű beszélni. Ennek alapján definiálhatjuk a gyógyszerészképzés újabb reformját, amely az ötéves képzésnek 1988-ban, felmenő rendszerben történő bevezetésével indult meg. Erről az utóbbi években a tantervi irányelvek — *Gyógyszerészet* 32, 59 (1988) — valamint *Prof. Dr. Zalai Károly* dékánnak „A magyar gyógyszerészképzés 1988. évi korszerűsítése” címmel összeállított dolgozatában — *Gyógyszerészet* 33, 121 (1989) — olvasható alapvetően fontos információ.

Jelen közleményünkben három témakörrel — a felvételi rendszerrel, a gyógyszerészképzés tantervének egyes kérdéseivel és a fiatal szakemberek elhelyezkedési lehetőségeivel — kívánunk röviden foglalkozni.

Köztudott, hogy *hazánkban sajnálatosan alacsony a diplomások aránya*, emiatt a nemzet jövőjének érdekében igen kívánatos az egyetemekre és főiskolákra történő beiskolázási létszámot jelentősen növelni!

Az orvostudományi egyetemek sajátos helyzetben vannak, mivel adottságaik és a képzés jellege miatt is erősen limitált a beiskolázható fiatalok létszáma. Ez jellemző a Gyógyszerésztudományi Karokra is, tehát a *felvételi vizsgára* egyelőre szükség lesz, viszont megérett a helyzet annak további reformjára.

Célszerűnek tartanánk, ha a jelentkezők már 1991-től három tantárgyból — biológia, fizika és kémia — önként választhatnák ki azt a kettőt, amiből felvételezni akarnak. Ezzel a módosítással a kémia, amely a gyógyszerészhallgatók számára igen fontos studium, polgárjogot nyerne a felvételi eljárásban. Továbbá — megfelelő feltételek mellett — a fiatalok az orvostudományi egyetemek orvosi, fogorvosi karán kívül más egyetemokről is átjelentkezhetnének a gyógyszerésztudományi karokra.

Csökkenteni kellene a szóbeli felvételi vizsga súlyát, itt kívánatos visszaállítani az ötjegyű osztályzatot, amely a meglévőnél realisabb értékelési mód. Elképzelhetőnek tartanánk egy olyan változatot, hogy az írásbeli szűrővizsga után egy adott szint felett viszonylag népesebb létszámú évfolyam kezdené meg egyetemi tanulmányait, de az első-második szemeszter alapján csak az igazán jó tanulmányi eredményt elérők számára biztosítanánk az egyetemi továbbtanulást. Ennek a rendszernek az volna az előnye, hogy nem egy rövid szóbeli vizsgán dőlné el a fiatal sorsa, hanem több hónapos egyetemi tanulás lenne az objektív mérce.

A *beiskolázás* mai, 120 pontos rendszere 1983-tól van érvényben. Az elmúlt években a jelentkezők száma 2,5–3,5-szeres volt és az alsó ponthatár elérte a 98–100 pontot, ami már tisztességes eredmény, különösen akkor, ha figyelembe vesszük, hogy 7 évvel ezelőtt még 71 ponttal is be lehetett kerülni, pl. Szegeden.

A jelentkezők száma és a felvételek alakulása Szegeden

Év	Jelentkezők + átirányítást kérők	Alsó ponthatár	Kezdő évf. létszáma
1983	138	71	91
...			
1986	157 + 13 = 170	80	113
1987	252 + 116 = 368	92	104
1988	276 + 113 = 389	100	114
1989	191	98	122
1990	99 magyarországi 12 vajdasági 9 erdélyi		

Az elmúlt években kb. 40 hallgatóval többet vehettünk fel a két karon. Az más kérdés, hogy 5 év után vajon szükség lesz-e ennyi gyógyszerészre. Ellenben az idén jelentkezők száma mindkét karon visszaesett. A felvételi vizsgák egyébként a ma lehetséges mértékig demokratikusak. A felvettek kb. 20%-a véglegesen lemorzsolódik.

A tanterv néhány lényeges új elemét kiemelve, örömmel üdvözölhető — *Budapesten* — a számítástechnika és informatika alapjainak megismertetése, valamint a számítástechnika térhódítása az alap- és szaktárgyak oktatásában.

Devizásképzés mindkét karon folyik, de ez *Szegeden* korábban kezdődött és nagyobb mértékű. Ott ez az oktatási forma 1986-ban indult és jelenleg is 137 külföldi és 5 magyar tanul angol nyelven a négy évfolyamon; sokan félévismétlők lettek, így az őszi félévben természetesen lényegesen többen, mintegy 200-an voltak. Tandíjuk havi 500 US dollár, ami évenként több mint félmillió dollár bevételt jelent az országnak és 21000 vendégéjszaka hasznát a szegedi főbérloknak, ami már idegenforgalmi szempontból is jelentős.

A klinikai alapismeretek (Szeged) és Kórélettan (Budapest) bevezetésével sikerül olyan orvosi ismereteket tanítani, amelyek elengedhetetlenül szükségesek egyes szaktárgyak (gyógyszerhatástan, klinikai gyógyszerészet) oktatásához, a gyógyszerészek alaposabb egészségügyi tevékenységéhez, a szakszerűbb orvosgyógyszerész együttműködéshez.

A *szakdolgozatok elkészítéséhez* órarendi kereteket biztosítunk, ezzel a jelenleginél szigorúbb követelmények támasztására nyílik mód, feltehetően növekszik a hallgatói önállóság és így értékesebb munkák születhetnek.

A 9. szemeszterben az ipari, középüzemi gyógyszergyártás, valamint a közforgalmú gyógyszerterápiák szakmai tevékenységére kívánja az egyetem orientálni a hallgatókat. Ez a heti 10 órás és három tárgyból álló studium szerény mértékben előkészíti a szakosodást, de nem érinti a diploma általános jellegét.

Fiatal szakembereink számára is alapvető fontosságú az *idegen nyelvek ismerete*. Az egyetemi tanulmányok során szabad választás alapján egy nyelvből alap-

fokú, egy másiktól pedig középfokú szintű nyelvvizsgát kell tenniük a hallgatóknak.

A gyógyszerészeti diplomát egy *többlépcsős államvizsga* sikeres letételével lehet elnyerni. Ez az abszolutóriumot követően, a szakdolgozat sikeres megvédése után a tesztvizsga, valamint az államvizsga gyakorlati és elméleti részéből áll.

Fiatál gyógyszerészeink munkájuk során általában szakosodnak. A tudományok művelői egyetemi doktori, kandidátusi, ill. a tudomány doktora disszertációt készíthetnek.

A gyógyszerészi oklevél konvertibilis szaktudást és speciális szemléletet jelent. 1989-ben az ún. pályakezdekre vonatkozó rendeletet is eltörölték, így *a végzet-*

tek különösebb megszorítások nélkül választhatnak munkahelyet maguknak. Örvedetes, hogy a végzősök bőven válogathatnak a felkínált állások között. A munkaerő-piacon a kereslet-kínálat törvényei alapján az előnyösebb anyagi feltételeket kínáló állások számítanak nagyobb érdeklődésre. Az anyagiak mellett a munka kvalifikált jellege, korszerűsége és hivatástudat-igénye jelent jól érzékelhető vonzerőt.

A fentiekben kifejtett gondolatokat az *MGYT Ipari Szervezetének* 1990. április 11-én tartott ülésén elhangzott közös előadásunk alapján állítottuk össze, belefoglalva azokat a kérdéseket és megjegyzéseket, amelyeket az igen érdeklődő hallgatóságtól kaptunk.

¹SOTE Gyógyszerészeti Intézet, Budapest, Högyes Endre u. 7. — 1092;

²SZOTE Gyógyszertechnológiai Intézet, Szeged, Eötvös u. 6. — 6720)

Érkezett: 1990. V. 10.